

BARRIT

– den levende landsby

Ansøgning til Region Midtjyllands Landsbypris 2016

BARRIT

- Den levende landsby

Den lille landsby Barrit ligger smukt placeret ved Vejle Fjord på Juelsminde Halvøen i Hedensted Kommune, hvor naturperler som Staksrode Skov med Røverborgen Stakseveld og den betagende Stenhøj strand med bøgeskoven helt ud i vandkanten gør et stort indtryk.

Stednavne som Barrit Station, Barrithule, Barritskov og OverBarrit vidner om, at mange små lokalsamfund indgår i helheden. I dag finder man hjertet af Barrit ved den lokale skole, SFO og Børnehus, som er udgangspunkt for de fleste aktiviteter og ikke mindst det lokale liv. Som børnefamilie finder man gode pasningsmuligheder blandt de lokale dagplejere eller i det nybyggede Barrit Børnehus (2015), som rummer både vuggestue og børnehave. Huset er bygget i øjenhøjde med børnene og danner de optimale rammer for trivsel og udvikling. Man har valgt at placere det nye børnehus midt på skolens grund, hvilket åbner op for et stærkt samarbejde mellem skole og SFO. For at styrke et fælles stærkt samarbejde har man valgt at etablere en fælles forældrebestyrelse for skole og Børnehus.

Fritidslivet i Barrit blomstrer og byder på en bred vifte af spændende og forskellige muligheder. Her er der bl.a. mulighed for at prøve kræfter med badminton, spejder, gymnastik, multiidræt, fodbold, petanque, tennis, musikundervisning og karate. Der er altså ingen undskyldning for at kede sig her!

På trods af sin beskedne størrelse byder Barrit på et blomstrende erhvervsliv med flere større og mindre virksomheder, som rækker ud over lokalområdet. Her finder du bl.a. Aarstiderne A/S, hvis historie tog sin spæde start på det smukke gods, Barrit Skov, Stenhøj Gruppen, som blev grundlagt tilbage i 1917 og i dag har udviklet sig til en af verdens førende leverandører til især den automotive industri, og ikke mindst HACO A/S, som har specialiseret sig som stål leverandør – primært til vindmølle-, marine og offshore/procesindustrien.

I Barrit møder du en helt speciel handlekraft blandt en stor gruppe af lokale ildsjæle, som formår at skabe engagement blandt byens borgere og erhvervsliv. Her er borgere, som virkelig kæmper for deres by og en positiv udvikling. Det store engagement har bl.a. været grundlag for tilblivelsen af "Borgernes Handlingsplan 2009", som har været startskuddet for igangsættelsen af både mindre og store nye projekter og initiativer.

Byens årshjul rummer alt fra fastelavnsfest, gymnastikopvisning, byfest, fællesspisning for hele byen, senior banko, jagtaften og juletræsfest i december.

Udfordringen

I 2008 toppede indbyggertallet med et niveau på 1859 borgere, hvorefter Barrit, som så mange andre mindre landsbyer, har mærket en negativ udvikling i bosætningen. Den negative udvikling fortsatte frem til 2013, hvor man landede på 1755 borgere.

For knap tre år siden måtte den lokale Brugs lukke pga. manglende omsætning, hvilket betød, at man ikke længere havde mulighed for at handle lokalt i Barrit. Den tomme butik var en daglig påmindelse om den nedadgående udvikling. Heldigvis er Brugsen i dag revet ned, og grunden er omdannet til et grønt areal. Det er dog stadig en udfordring at måtte undvære den lokale indkøbsmulighed - især i forhold til tiltrækning af nye borgere.

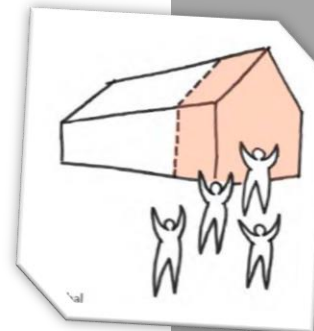
En anden mere synlig udfordring er, at bybilledet er præget af en del misvedligeholdte huse, hvor både hus og have er forfaldet. Det har desværre en negativ indvirkning på helhedsindtrykket. Mange af disse boliger er udlejningshuse, hvor udlejer ikke formår at stå for vedligeholdelsen. I dag bor der 1771 indbyggere i Barrit skoledistrikt hvoraf 30% er i aldersgruppen 40-59 år. Siden 2007 har man oplevet en kraftig negativ udvikling (-67%) i aldersgruppen 0-9 år, som i dag kun udgør ca. 11% af det samlede antal indbyggere. Der er altså en stor opgave i at tiltrække flere børnefamilier, så de kommende skoleklasser får et positivt elevtal. Heldigvis er Barrit ikke en by, der sådan giver op pga. lidt modvind. Faktisk tværtimod! Nogen gange kan lidt modgang gøre fællesskabet stærkere, og det er netop den følelse, man oplever i Barrit. Her finder man borgere, der virkelig vil deres by/område.

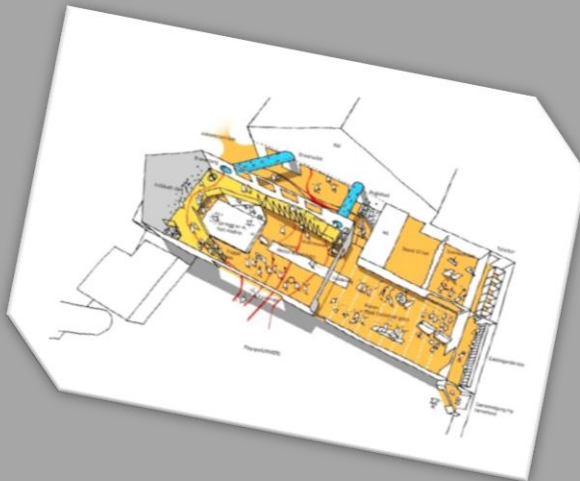
Tid til en samlet indsats

Borgernes Handlingsplan 2009

Tilbage i 2008 gav Hedensted Byråd landsbysamfundene mulighed for at få udarbejdet en handlingsplan – en af dem var Barrit. Lokalrådet er drivkraften bag planen, men får skabt et godt samarbejde med både foreninger og institutioner. Pluskontoret Arkitekter involveres i processen, og står for et kæmpe research arbejde, som resulterer i en høj borgerinddragelse. Udfaldet bliver et stort borgermøde, med mange forskellige og spændende input, hvor man bliver enige om handlingsplanen "Den levende landsby" 2009.

Formålet med handlingsplanen er at have et internt redskab til at sætte et klart fælles mål og retning for den fremtidige udvikling, samt at styrke det interne samarbejde i landsbyen. Handlingsplanen skal være med til at underbygge det levende og attraktive landsbymiljø i fremtidens Barrit.

Hovedfokus i planen er:

- Fælles administration og drift mellem skole, Børnehus og Barrit Idræts og kulturcenter (BKI)
- Den røde tråd i barnets liv: bredere samarbejde mellem dagpleje, Børnehus og skole.
- Bredere foreningssamarbejde: lokalråd/ Borgerforening/ Formandsforening
- Velkomst komite + velkomst- folder/-website.
- Værested for unge
- Erhvervsforening
- Det moderne forsamlingshus med f.eks. fælles køkken og café.

I 2011 valgte Hedensted Byråd fire områder for radikal innovation. Et af områderne var "Slip civilsamfundene fri", der sætter fokus på udviklingen af fællesskaberne, og hvordan kommunen kan skabe udvikling sammen med lokalsamfundene. Formålet er at åbne op for institutionerne, skabe relationer og fællesskaber sammen med borgerne. Borgerne i Barrit hører om "Slip civilsamfundene fri" og inviterer kommunen på besøg. Sammen bliver man enige om at satse på projekt – "Slip Barrit fri".

Det nye projekt har været med til at sætte skub i Borgernes Handlingsplan, og i dag er mange af delprojekterne allerede i fuld gang, tæt på finansiering eller i den spæde opstart.

I det følgende afsnit vil et udpluk af Barrits mange spændende projekter og tiltag blive præsenteret.

Barrit Univers

I den overordnede handlingsplan var der et tydeligt fokus på BKI som byens kraftcenter. Barrit får 195.000 kr. af Indenrigsministeriet til detaljering af planen, og i august 2011 er man klar til at præsentere Barrit Univers med 3 mulige modeller. I efteråret udgiver LOA et inspirationsmateriale om "Rum der bevæger", og arbejdsgruppen vælger at indlede et samarbejde. Man mangler dog stadig finansiering af projektet, og i 2012 siger LOA god for at udarbejde en "light udgave", som finansieres af BKI. Projektbeskrivelsen udarbejdes af Pluskontoret og er klar i august 2013.

Det bliver til et spændende og ambitiøst projekt med et motorikunivers, som med en nyskabende indretning skal indbyde børn og barnlige sjæle til selvorganiseret leg og bevægelse. Her er der fokus på sundhed, sjov og leg. Meningen er, at det nye univers skal benyttes af Børnehus, skole, byens foreninger samt øvrige børn og unge i og udenfor lokalsamfundet.

Stedet skal være med til at udvikle det eksisterende Barrit Kultur og Idrætscenter til et visionært samlingssted for kulturelle og sportslige aktiviteter, som kan matche fremtidens behov til dagliglivet i en moderne landsby. Målet er at skabe en høj fælles udnyttelsesgrad af de eksisterende rammer og tilbud.

Det vil ikke mindst være et fantastisk tilbud for børnene i Barrits skoles specialklasser og for børn med handicap.

I december 2013 gives der afslag fra LOA på ansøgningen pga. manglende kapital. Efterfølgende søges forskellige fonde, projektet opdeles i forskellige etaper og endelig gives der støtte fra LUP puljen med 420.000 kr. Herefter viser LOA interesse og kontakter Hedensted Kommune og i april 2015 vedtager byrådet, at støtte Barrit Univers med 500.000 kr. + 400.000 kr. fra Barrit skole og et kommunegaranteret lån.

November 2015 sendes endelig ansøgning afsted.

Idræt på tværs af alder og nationalitet

I Barrit har idrætsforeningen forsøgt at lave et holdalternativ til den boomende fitnesskultur – Multiidræt. Vi har i 4 år haft et herrehold, hvor der spilles mange forskellige boldspil (fodbold, basketball, hockey, ultimate, volleyball, håndbold, høvdingebold, cricket, funbattle m.m). Herreholdet har været en væsentlig del af en vellykket integration af de flygtninge, der er kommet til byen. På nuværende tidspunkt er bruttotruppen på ca. 20 mand, og vi er mellem 10 og 15, der hygger os og får svedt hver torsdag aften. Vi ser det som en stor styrke ved tilbuddet, at vi kan mødes på tværs af forudsætninger og alder. Lige nu er aldersspredningen fra 18-55 år.

De unge i Barrit har også vist interesse for multiidrætten, hvor man har haft både ungdoms- og børnehold i indendørs sæsonen.

Multibane – fastholdelse af ungdommen

Barrit Gymnastik- og Idrætsforening arbejder på at realisere den lokale drøm om at etablere en multibane med kunstgræsunderlag + sandbane. Foreningen har hold indenfor fodbold, badminton, volleyball, gymnastik, tennis, petanque og multiidræt.

I fodboldafdelingen vil især børne- og ungdomsholdene have god gavn af at bruge multibanen til teknisk træning. Desuden har vi i landsbyen kun en hal, der ikke er hel, og hvor der ikke er baner. Multibanen vil således kunne bruges som et godt supplement til træningen i indesæsonen, så vores børn kan få trænet spillet med brug af baner.

Aktivitetssområdet er samtidig også en del af vores arbejde for at fastholde vores ungdom i vores landsbys idrætsforening og ikke tager til nabobyens idrætsforeninger i forbindelse med skift til overbygningsskole.

Samtidig ønsker vi at fastholde landsbyens beboere i holdsport også i voksenlivet. Skole, SFO og børnehave ligger lige ved siden af arealet, hvilket vil gøre dem til helt oplagte brugere i dagtimerne. Vores fællesbestyrelse for skole og børnehave har således også været med ind over planerne.

Skolen går fra 0.-6. klasse. Desuden rummer skolen en specialklasserække, hvor eleverne har forskellige vanskeligheder (bl.a. fysiske). Denne gruppe vil kunne have gavn af den plane overflade og det afgrænsede areal på multibanen. I forbindelse med skolereformen er der sat yderligere fokus på bevægelse i skoletiden, hvilket gør arealet brugbart i frikvarterer, idrætsundervisning samt øvrige fag.

Børnehavebørnene kan have gavn af motorisk udfordring på forskellige underlag med boldspil, løb og leg.

Det har længe været et ønske at kunne skabe et samlingssted for de unge i vores landsby, der er rykket videre til overbygningsskole eller anden uddannelse. Det vil dette område kunne give.

Byens ældre vil kunne dyrke holdidræt udendørs på et plant og afgrænset område. Måske kunne vi få gang i tidligere fodboldspillere, der ellers er stoppet, da ujevnt underlag og bolde, der løber fra en, har givet utryghed og manglende fjøling af mestring.

Banen vil blive placeret meget centralt i landsbyen i umiddelbar nærhed af skole, børnehave, hal og boldbaner.

Gennem det sidste år har vi arbejdet på at få midler ind til projektet, så vi nu er ca. ¾ i mål. Der mangler rundt regnet 200.000,- for at realisere projektet, hvilket vi satser på at have fundet, så banerne kan komme op at stå i foråret. Både idrætsforening og skole/ børnehave har bidraget økonomisk til projektet, og der er bred opbakning både lokalt og kommunalt, hvor vi også har fået kommunale udviklingsmidler til projektet.

Hvad sker der, når den lokal Brugs lukker?

Svaret var klart for borgerne i Barrit- Vi skal tittrække en ny discountbutik! Det resulterede i, at en gruppe borgere satte sig ned og tog kontakt til en række forskellige discountkæder.

Formålet var at invitere til en dialog omkring Barrits muligheder.

Gruppen måtte desværre sande, at henvendelserne ikke gav noget afkast, og man valgte i stedet at indkalde til et borgermøde i foråret 2015 for at undersøge borgernes opbakning til projektet.

Det store engagement blev tydeligt fra starten med deltagelse af over 240 borgere. Efter en god diskussion blev flertallet enige om, at nedsætte en ny gruppe som skulle arbejde mere målrettet og intensivt med at tittrække en discountbutik til byen.

Der gik ikke længe før gruppen fandt den rette placering, og fik tilsagn fra ejeren til grunden om et salg.

Næste skridt er nu at få søgt byggetilladelse gennem kommunen, hvilket der allerede er planlagt et møde om. Derudover er gruppen i gang med at indsamle væsentlige informationer, finde relevante kontaktpersoner og arrangere møde med en anden landsby, hvor det er lykkedes at tittrække en discountkæde.

Fremtiden vil vise, om projektet vil lykkes – men viljen er der!

Smukke omgivelser, men trætte huse

Der er ingen tvivl om, at Barrit er omringet af smuk natur. Desværre kan man ikke koble samme ord på alle byens huse. En problematik som Barrit Lokalråd har kastet sig over. De vil sørge for et endnu pænere Barrit. Derfor har man budt ind på et kommunalt projekt, der skal gøre noget ved de faldefærdige bygninger, som skæmmer bybilledet. Hele projektet rårder over 3,5 mio. kr., hvor de 2,5 mio. skal bruges til at købe de udpegede huse og få revet dem ned, så grunden kan sælges til nye borgere. Den resterende mio. stiller til gengæld krav til det lokale engagement og skal bruges til at overtage nedslidte huse, som herefter skal sættes i stand ved hjælp af frivillig arbejdskraft og efterfølgende sættes til salg.

Kommunen har netop opkøbt de første huse/ejendomme, som står til nedrivning.

Kirkeskoven- et lokalt grønt partnerskab

I kort gåafstand fra Barrit og bag Barrit Kirke ligger et naturskønt område med en primitiv overnatningsplads med shelter, bål- og grillplads, brændeskur og muldtoilet samt vandhane. Her er eng, skov og en gennemgående bæk med udlagte gydebanks for ørreder. Området benyttes af byens institutioner og borgere til at gå tur i, til undervisning i fx natur/teknik, motion og fysiske aktiviteter samt leg og afslapning i naturen. Udefra kommende grupper fra skoler, spejdere, ferierende cykelturister samt turister i øvrigt er også meget velkomne til at benytte faciliteterne. Der er mulighed for at booke området via en online service. Kirkeskoven er resultatet af endnu et lokalt projekt som blev etableret i 2008. Man ønskede at skabe et attraktivt grønt område tæt på byen.

Barrit og omegns Lokalråd har stået som projektleder og har bl.a. organiseret den frivillige arbejdskraft fra skole, Børnehave og spejdere. Menighedsrådet stillede jorden til rådighed og Hedensted Kommune har godkendt projektet med tilsagn om økonomisk støtte. Projektet blev etableret i 2008 med støtte fra "Lokale Grønne Partnerskaber".

Kend din landsby – QR koder

Ideen opstod i lokalarkivet under en snak om udbredelse af gamle historier om området på en ny måde. Derefter blev projektet "Kend din landsby" til i et samarbejde mellem LAG-Hedensted og Glud Museum.

Kend din landsby vil gøre en vandretur, en løbetur eller en cykeltur i landsbyen og dens omgivelser til en oplevelse.

Ved hjælp af QR koder placeret rundt i landsbyen/landskabet omkring den kan man hente historier fra landsbyen ned på sin smartphone eller ipad.

Lige nu er der 13 beskrevne steder i Barrit, men der kommer udvidelser på hele tiden. Arbejdet er lavet i et samarbejde mellem Lokalrådet og Lokalarkivet (skrev al tekst).

Projektet blev dog hurtigt udvidet, og Glud museum lavede en blog og samlede tilsvarende fra de andre landsby i området.

Hele projektet, der efterhånden rækker rundt på hele Juelsmindehalvøen, kan følges på:

<http://kenddinlandsby.dk/>

Green Team Barrit

Der findes mange gode eksempler på Barrit borgere, der på eget initiativ gør en indsats for byen. Et godt eksempel er Michael Bruun, som forklarer, at ideen kom sig af, at han synes der skulle lidt til for at gøre byen mere indbydende, og at han formentlig ikke var den eneste med denne holdning. Udgangspunktet var, at det måtte være muligt at finde en mindre gruppe borgere, der havde tid og lyst til projektet.

Herefter blev kommunen kontaktet, som gav tilsagn om støtte til benzin til div. maskiner, gule refleks veste m.m. En lokal borger blev valgt som tovholder på projektet, som bliver kaldt Barrit Green Team. Første onsdag i måneden mødes nu 17 personer, som sammen gør alt, hvad de kan, for at byen ser pæn og indbydende ud. Der fjernes ukrudt, slås græs m.m. Alt sammen efter aftale med den enkelte borger.

Sidste større projekt var fældning af træerne på den gamle børnehaves grund, hvor 6 mand arbejdede på sagen i to dage! Initiativtageren er glad og stolt af projektet og af den utrolig flotte opbakning fra de lokale borgere.

Barrit Pigeklub

I januar 2013 startede Tina Bruun Barrit Pigeklub ved at omdele flyers i hele byen. Tilslutningen var stor og allerede ved første møde, dukkede 77 friske damer op. Tanken var at skabe en mulighed for at samle byens piger (over 18 år) og skabe stærke relationer og vidensdeling, så det hermed kunne blive nemmere at mødes til andre tiltag i byen.

I dag tæller klubben 120 medlemmer, og kvinderne har allerede mødtes til flere spændende arrangementer. Heriblandt besøg af forskellige foredragsholdere, besøg på Schackenborg slot og flere velgørenheds arrangementer. Pigerne mødes ca. hver anden måned – afhængig af arrangementet.

Tina Bruun formåede endvidere at sætte Barrit på landkortet, da hun i oktober organiserede et stort velgørenhedsshow til fordel for Dansk Epilepsiforening, hvor gæsterne bl.a. kunne møde tv-værten Cecilie Hother. Antallet af gæster nåede op på hele 110 deltagere, som var med til at indsamle over 30.000 støtte kroner.

Hinandens kollegaer

En gruppe borgere, som alle har det til fælles, at de er uden for jobmarkedet, mødes hver mandag i BKI.

Formålet med gruppen er, at medlemmerne kommer ud hjemmefra, får nye relationer og muligheden for at vende hverdagens problemer og udfordringer med ligesindede. Gruppen startede op for godt 1½ år siden, da initiativtageren blev opmærksom på det store antal førtidspensionister og lign. der er i lokalområdet. Gruppen byder alle i omegnen velkommen og er et flot eksempel på det store sociale engagement der findes i Barrit.

Når borgerne selv står for markedsføringen

Et virkelig spændende eksempel på det store engagement blandt indbyggerne i Barrit er lokalrådets deltagelse på Forbruger- og Boligmessen 2015 i Forum Horsens (november). Helt af eget initiativ formåede lokalrådet at få etableret en utrolig flot stand med bidrag fra lokale virksomheder og institutioner. I samarbejde med Hedensted Kommune fik de udarbejdet informationsfolder om områdets kommunale byggegrunde samt en velkomstfolder, som blev delt ud til de mange gæster. Opmærksomheden var stor blandt de besøgende, og pressen var så begejstrede, at de bragte en to-siders artikel i Horsens Folkeblad med hovedfokus på Barrit.

Korsamarbejde på tværs af lokalsamfund

I efteråret 2015 etablerede man et nyt samarbejde mellem to nabosogn. Samarbejde er blevet realiseret på baggrund af en fælles lyst til at lave noget sammen mellem Kirkemusiker, Kristian Enevoldsen (Barrit) og organist, Uffe Kristiansen (Stouby/Hornum). I Barrit var det eksisterende børnekor gået hen og blevet et ungdomskor, og da det nye børnekor skulle startes op, var det oplagt at søge lidt bredere for at kunne rekruttere nok børn. I nabo sognet havde de i nogen tid haft et ønske om at starte et børnekor, så det lå lige til højrebænet at gå sammen om at starte et samlet kor.

Børnekoret består p.t. af 11 drenge og 5 piger fra 3-4 klasse, og de medvirker til børnegudstjenester og andre arrangementer i de forskellige kirker.

Fællesspisning

Hver anden tirsdag er der fællesspisning i Barrit. Projektet er finansieret af kommunen, og målet med fællesspisning er at styrke fællesskabet i byen – gerne på tværs af allerede eksisterende fællesskaber. Med en større følelse af fællesskab på tværs af grænser og skel håber vi, at følelsen af ansvar og opmærksomhed over for hinanden vil blive større.

Ideen til fællesspisning opstod i forbindelse med "Slip landsbyen fri", hvor der fra kommunens side blev udvist stor fleksibilitet og åbenhed i forhold til at påbegynde et fællesspisningsprojekt. Råvarer er således finansieret af kommunen, imens indkøb og madlavning er de deltagendes ansvar. Lokalerne i den nye børnehave i Barrit danner rigtig gode rammer omkring tilberedning, spisning og samvær.

Projektet har nu kørt i 2 år og er jævnt besøgt af mellem 20 og 30 mennesker hver gang.

Landsbyhavens potentiale som læringsrum

Efter nedrivningen af den gamle børnehave har man fået et stort grønt areal i forlængelse af skolegården. Derfor har Barrit Børnehus og Barrit skole igangsat et samlet projekt, hvor der er planer om at etablere en landsbyhave på børnehavens gamle grund.

Formålet er at åbne for havens potentiale som læringsrum for den nye folkeskole. I haverne skal børnene få en øget maddannelse gennem råvareforståelse, kendskab til bæredygtighedsprincipper og første håndserfaringer med "jord til bord". Nøgleordene er faglig læring, sundhed, lokalsamfund, fællesskab og bæredygtighed.

Den 28. april 2015 deltog 5 af Barrit Skoles medarbejdere i en inspirationsdag om skolehaver ved Juliana drivhuse i Odense. Her var der oplæg fra "Haver til maver" fra Krogerup Avlsgård. Indlæg fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet og DPU (Danmarks Pædagogiske Universitet), samt mange andre kompetente institutioner.

I oktober godkendte "Gentænk Landsbyen" ansøgningen fra Barrit Lokalråd og bevilgede et tilskud på 35.000 kr. til projektet. Projektet indeholder etablering af frugthave og et antal højbede, der skal passes af hhv. børnehuset og skolen. I landsbyhaven opføres et skur til Green Team, en gruppe landsbybeboere, der i fællesskab passer byens fællesarealer. Projektet igangsættes i det tidlige forår 2016.

Afslutningsvis...

Vi håber selvfølgelig, at Barrit kan komme i betragtning til Landsbyprisen 2016 i Region Midt. Prisen vil først og fremmest være en stor og synlig anerkendelse af det store arbejde, som bliver løftet af alle borgere i Barrit. Samtidig vil det være en stor motivationsfaktor for det fremtidige arbejde med at videreudvikle Barrit, så det bliver et endnu bedre sted at bo.

I Barrit vil borgerne hinanden, og det lille samfund bærer præg af en stor tolerance, omsorg og mangfoldighed - noget der er værd at bevare. Borgernes engagement er et forbillede for mange andre lokalområder, og en inspiration for alle.

De 150.000 kr., der følger med æren ved at blive årets landsby, vil være en kærkommen håndsrækning, så det bliver muligt at nå i mål med nogen af de mange igangsatte udviklingsprojekter.

Denne ansøgning er skrevet i samarbejde med Barrit Lokalråd og de mange fantastiske Barrit-ildsjæle, som har fortalt om deres projekter.

Med venlig

Det Fælles Landdistriktsråd i Hedensted Kommune og LAG Odder-Hedensted
v./ Formand Bent Sørensen

Læs mere om Barrit: <http://www.7150barrit.blogspot.dk/>

